„Naaber, tulge ligi, Rootsilane on seal, tuleb oma hoost tagasipärima.“ Noh, nüüd oleksite teie pidand möldrit nägema, köik tema ihu hakkas wärisema nagu haawaleht, ütles segase healega: „Mis narri tembud need on!“ Kui ta wäljatuli ja surnukeha nägi, ei olnud tema endisest ehmatamisest märki enam tunda, astus julgeste ligemale, ütles siis: „wist waenlased teda tee peal tabasiwad ja tapsiwad.“ Aga minu mees wanggutas pead, ütles! „Kes teab, kas asi nii wöib olla, mil kombel sai tema siis saweauku, mis hoopis teest körwale weski taga on, pealegi ei leidnud meie kustkilt poolt kabja jälgi olemast.“

„Mis mul sellega asja,“ kisendas mölder, „minu süda ei tea süüst midagi, ehk tahate teie mind koguni tema tapjaks nimetada?“

Sel ajal oli hoopis waene lugu meie maal. Pitka sõaga oliwad köik jumalikud seadmised ja ilmlikud seadused üsna segaamine läinud, ei küsitud enam selle järel, mis õigus ja kohus oli, igaüks tegi, mis ise tahtis, ja ülemate möök seisis tupes. Se-

pärast sai tapetud Rootsimees mahamaetud, ilma et koer oleks tema järele haukund, ehk kül köik külarahwas möldrit pidas tapjaks.

Ei sünni kül mite elajat ja inimest ühte arwata, aga imekspanemise wäärt asi ta on ika, et loomal mönikord üsna inimese mõistus ja tarkus näib olema. Mölder pidas Rootsihoost omale, sest et ta üks kena ja rammus loom oli, kel pealegi muud peremeest ei olnud. Ta pani teda wangkri ete ja enamiste hobune ei pannud wastu, aga mönikord läks nagu hulluks, möllas, püüdis meest kabjaga lüa, ehk, kui ta julges ligemale tulla, koguni ammustada, otse kui tahaks teda wägise tappa. Ükskord tahtis mölder tema rakkesse panna, mina seisin just ukse al. Loomal jälle oma wihatuju, hakkas nönda hullama ja lööma, et hirm tuli pealt nähes. Mölder, hal wat seljas, löi hoost teibaga ja kisendas: „Ot', ot', sina päris raibe, kül ma sulle näitan wigurid tegema!“

„Taadikene,“ palus tema tütar Liis üle ukse, „ära peksa looma nii hirmsaste, wõta paremine hal kuub seljast maha, külap siis

Eesti-maa-rahwa Kalender 1862, lk. 32